

**ΕΠΙΘΕΣΗ ΜΕ ΒΙΤΡΙΟΛΙ :
ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ
Η (ΚΑΙ) ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ;**

**ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΔΗΜ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΤΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΠΑ**

Οι επιθέσεις με βιτριόλι, όπλο των απατημένων του περασμένου αιώνα, ξεχασμένες στο ντουλάπι της ιστορίας, ήλθαν στο προσκήνιο ύστερα από επίθεση, προ διετίας, σε νεαρή γυναίκα στην Καλλιθέα. Έκτοτε ακολούθησαν και άλλα παρόμοια περιστατικά. Το επανεμφανιζόμενο αυτό έγκλημα αναδεικνύει, πέραν από τον κοινωνικό προβληματισμό, ενόψει ιδίως της επαναληψιμότητάς του, και τον νομικό προβληματισμό σχετικά με την μεταχείριση των δραστών κατά την προδικασία και εν γένει την ποινική διαδικασία.

Η ως άνω εγκληματική συμπεριφορά αντιμετωπίζεται στην πράξη (δεν δύναται να γίνει λόγος για παγιωμένη νομολογία) ως απόπειρα ανθρωποκτονίας. Ως προς τον σκοπό των δραστών τέτοιων επιθέσεων έχει διαμορφωθεί στη μέχρι τώρα δικαστηριακή πρακτική η άποψη ότι αυτοί εμφορούνται από ανθρωποκτόνο δόλο και ούτως εχόντων των πραγμάτων η δέουσα ποινική δίωξη είναι αυτή της απόπειρας ανθρωποκτονίας. Η ως άνω άποψη φρονώ πως δεν είναι αναντίλεκτος. Εύλογα δύναται να υποστηριχτεί και η άποψη ότι, εν προκειμένω, ευρισκόμεθα ενώπιον πράξεως φέρουσας τα στοιχεία βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης.

Η επιλογή της μίας ή της άλλης απόψεως, πέραν της δογματικής της θεμελιώσεως και της θέσεώς της στο στερέωμα του επιστημονικού διαλόγου, έχει και σημαντικές συνέπειες για τον ίδιο τον κατηγορούμενο, τόσο αναφορικά με το πλαίσιο ποινής με το οποίο θα βρεθεί αντιμέτωπος, όσο και με το είδος των σε βάρος του μέτρων δικονομικού καταναγκασμού που δύναται να ληφθούν στην προδικασία.

Κατά την μέχρι τώρα δικαστηριακή πρακτική, που αποδίδει ανθρωποκτόνο δόλο στον επιτιθέμενο με καυστικό υγρό, η πράξη αυτή καθ' εαυτή ενέχει τον δόλο αυτόν. Ειδικότερα, η πλήξη του προσώπου του παθόντα με μεγάλη ποσότητα οξέος, αν μάλιστα βρίσκεται σε υψηλές συγκεντρώσεις, ήτοι έχει μεγάλη πυκνότητα, δύναται να οδηγήσει στον θάνατο. Συνεπώς, κατά την άποψη αυτήν, η ανθρωποκτόνος πρόθεση του δράστη συνάγεται από το μέσο, τον τρόπο και το πληγέν μέρος του ανθρωπίνου σώματος, συνήθως το πρόσωπο. Περαιτέρω, υπέρ της απόψεως αυτής επιχείρημα αντλείται από το φύλο του δράστη τέτοιων επιθέσεων, ο οποίος κατά κανόνα είναι γυναίκα. Κατά την άποψη αυτήν ακριβώς επειδή οι γυναίκες δεν έχουν προσβασιμότητα στα πυροβόλα όπλα και εξοικείωση με αυτά μετέρχονται τέτοιες

επιθέσεις με οξέα προκειμένου να θανατώσουν τον παθόντα, ενώ επιπλέον με τον τρόπο αυτόν αποφεύγουν και την σωματική επαφή δράστη -θύματος που απαιτεί η χρήση μάχαιρας.

Κατά την άποψη του γράφοντος, οι επιθέσεις με καυστικά υγρά συνιστούν περιπτώσεις βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης και όχι αποπείρας ανθρωποκτονίας.

Κατ' αρχήν το πρώτο που πρέπει να λεχθεί είναι ότι για την κατάφαση απόπειρας ανθρωποκτονίας απαιτείται αντικειμενικώς μεν πράξη κατατείνουσα στην αφαίρεση της ζωής άλλου ανθρώπου, με θετική ενέργεια ή παράλειψη οφειλόμενης από το νόμο ενέργειας, υποκειμενικώς δε δόλος, άμεσος ή ενδεχόμενος, που συνίσταται, ο μεν άμεσος στη γνώση και τη θέληση των στοιχείων της πράξεως, δηλαδή της καταστροφής της ζωής του άλλου ανθρώπου, ο δε ενδεχόμενος στην αποδοχή του ενδεχόμενου αποτελέσματος της θανατώσεως του άλλου. Ο δόλος γενικώς διαγιγνώσκεται από τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν και τις ειδικότερες συνθήκες υπό τις οποίες τελέσθηκε η πράξη, ήτοι το πληγέν σημείο του σώματος, την ένταση του πλήγματος, την απόσταση δράστη και θύματος, πρέπει δε να κατευθύνεται προς την αφαίρεση της ζωής του άλλου.

Εν προκειμένω, όμως, γεννάται εύλογα το ερώτημα: Ο επιτιθέμενος με οξύ έχει ανθρωποκτόνο δόλο με την έννοια του άρθρου 27 ΠΚ ; Θέλει ή τουλάχιστον αποδέχεται την επέλευση του θανάτου ; Πόθεν διαγιγνώσκεται ο ανθρωποκτόνος δόλος; Από το μέσον; (καυστικό υγρό); Από το πληγέν μέρος του σώματος; (επιφάνεια προσώπου); Από την εμμονή στο εγκληματικό εγχείρημα; Η κρίση του δράστη αναφορικά με την πιθανότητα επέλευσης του θανάτου ανάγεται στην κοινωνική πείρα που έχει αποκτήσει αυτός γύρω από παρόμοιες επιθέσεις. Εν προκειμένω, η άποψη που αντικειμενικά έχει επικρατήσει γύρω από τις επιθέσεις με καυστικά υγρά πόρρω απέχει από το ότι αυτές οδηγούν σε θανάσιμα αποτελέσματα, αλλά μάλλον ότι συναρτώνται με καταστροφή της εξωτερικής εικόνας του θύματος και με ανυπόφορο πόνο. Συνεπώς ως προς το μέσον: Αναμφίβολα υπάρχουν πολύ πιο αποτελεσματικά μέσα θανατώσεως. Ως προς το πληγέν μέρος του σώματος: Αναμφίλεκτα υπάρχουν μέρη του ανθρωπίνου σώματος με ζωτικά όργανα, η καίρια πλήξη των οποίων οδηγεί άμεσα στο θάνατο. Ως προς την εμμονή στο εγκληματικό εγχείρημα: Ουδέποτε επαναλήφθηκε η προσπάθεια του δράστη στο πλαίσιο της ίδιας επιθέσεως. Συμπερασματικώς, ο έχων ανθρωποκτόνο δόλο ουδόλως θα επιλέξει την οδό της επιθέσεως με οξύ προς επίτευξη του στόχου του, διότι, εάν την επέλεγε, θα παραμόρφωνε το θύμα του μεν, η πιθανότητα όμως επιτεύξεως του στόχου του θα ήταν σχεδόν μηδενική. Η θανάτωση του θύματος κάλλιστα μπορεί να επιτευχθεί με πολύ προσφορότερα μέσα.

Είναι προφανές ότι στα περιστατικά αυτά η ασκουμένη ποινική δίωξη παρορά τα παγίως νομολογιακώς κρατούντα για τον ανθρωποκτόνο δόλο.

Προσέτι, ο μιμητισμός των επιθέσεων αυτών που δυστυχώς παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, ενδεικνύει το δόλο βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης και όχι ανθρωποκτονίας εκ μέρους του δράστη, καθώς η επαναληψιμότητα τέτοιων

επιθέσεων δεν οφείλεται βεβαίως στο ότι ανακαλύφθηκε νεωστί ένας επιπλέον τρόπος θανατώσεως του παθόντα, αλλά στο ότι ο δράστης του εγκλήματος αυτού στοχεύει την εικόνα του παθόντα. Αληθώς, σήμερα η εικόνα του προσώπου συναρτάται με την κοινωνική του ανάδειξη και την επαγγελματική του καταξίωση και επιτυχία, οπότε μέσω του εγκλήματος αυτού ο δράστης θέλει να πλήξει την εικόνα του άλλου και κατ' επέκταση την ψυχική υγεία του και την κοινωνική του υπόσταση, καθώς αποβλέπει στην παντοτινή υπενθύμιση του συμβάντος και στο διαρκές μαρτύριο του θύματος και όχι βέβαια στον θάνατό του, τον οποίο μάλιστα, ίσως, και να απεύχεται. Ακριβώς για το λόγο αυτόν αντιστρέφεται το επιχείρημα της αντίθετης απόψεως ότι η επίθεση με καυστικά υγρά συνιστά « γυναικείο » τρόπο θανατώσεως του θύματος, καθώς η γυναίκα δράστις, ως εκ της φύσεώς της, δίδει ιδιαίτερη σημασία στην εικόνα του προσώπου του θύματος και αυτήν επιθυμεί να αλλοιώσει. Θέλει δηλαδή η δράστις να προκαλεί στο θύμα εσαεί ψυχικό πόνο και θλίψη η θέαση του ειδώλου του στον καθρέπτη. Τα κίνητρα (συνήθως ερωτική αντεκδίκηση) μάλιστα σε αυτές τις περιπτώσεις ωθούν και δικαιολογούν αυτού του είδους την επίθεση. Εξάλλου, όσες φορές οι γυναίκες θανάτωσαν το θύμα τους, το έπραξαν χρησιμοποιώντας με ευχέρεια πρόσφορα προς τούτο μέσα, ήτοι πυροβόλα όπλα, μάχαιρες και δηλητήρια.

Οι επιθέσεις με καυστικό υγρό κάλλιστα στεγάζονται υπό τη διάταξη του άρθρου 310§§ 2 εδ. β'-3 ΠΚ, περί βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης, η οποία μάλιστα τυποποιεί ειδικά και την μόνιμη παραμόρφωση του θύματος, η δε βαναυσότητα και η αντικοινωνικότητα που επιδεικνύει ο δράστης μιας τέτοιας επιθέσεως απαξιολογούνται ήδη επαρκώς από το ως άνω άρθρο.

Καταληκτικά δέον να λεχθεί πως οι επιθέσεις με καυστικά υγρά συνιστούν περιπτώσεις βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης και όχι απόπειρας ανθρωποκτονίας. Η απειλούμενη από τη διάταξη του ανωτέρω άρθρου (310§§ 2 εδ.β'-3 ΠΚ) ποινή καλύπτει την ποινική απαξία της πράξης και συνιστά την δέουσα, αποτελεσματική, αλλά και χωρίς υπερβολές, απάντηση της Πολιτείας στο συγκεκριμένο έγκλημα.